עב: עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

היום יושב בחיקו של אברהם אבינו. פירש בקונטרס יש אומרים מת וא"כ אין זה רב אלא בר אהבה שבגמרא ונראה לומר יושב בחיקו של אברהם שבגמרא בברית מילה וזה רב אלא בר אהבה שהאריך ימים הרבה משמת רבי עד דורות אחרונים בימי רב נחמן בר יצחק כדאמרי' בב"ב (דף כב.[6]) אך ר"י פי' [8] דשני רב אלא בר אהבה הוו [9]: **חמשה** קהלי בתיב. פי' [1] גבי אזהרת פסולי יוחסין אכל קהל דגבי פלוגא דכא לא חשיב דלאו בפסולי יוחסין משתעי [2] עוד אומר ר"י משום דלא שייך ביה קהל: יחד

היום יושב בחיקו של אברהם היום נולד רב יהודה בבבל דאמר מר בשמת ר' עקיבא נולד רבי בשמת רבי נולד רב יהודה בשמת רב יהודה נולד רבא [3] כשמת רבא נולד רב אשי ללמדך [4] שאין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו שנאמר [5] וזרח השמש ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי שנאמר [2] ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שוכב וגו' [3] צוה ה' ליעקב סביביו צריו [4] רב יהודה אמר בגון הומניא לפום נהרא [4] ויהי כהנבאי ופלטיהו בן בניהו מת ואפול על פני ואזעק קול גדול ואומר אהה אדני ה' רב ושמואל חד אמר לטובה וחד אמר לרעה מאן דאמר לטובה כי הא דאיסתנדרא דמישן חתניה דנבוכדנצר הוה שלח ליה מכולי האי שבייה דאיתית לך לא שדרת לן דקאי לקמן בעי לשדורי ליה מישראל א"ל פלטיהו בן בניהו אנן דחשבינן [5] ניקו מקמך הכא ועבדין ניזלו להתם ואמר נביא מי שעשה טובה בישראל ימות בחצי ימיו מאן דאמר לרעה דכתיב [5] ותבא אותי אל שער בית ה' הקדמוני הפונה קדימה והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש ואראה בתוכם את יאזניה בן עזר ואת פלטיהו בן בניהו שרי העם וכתיב [6] ויבא אותי אל חצר בית ה' הפנימית והנה פתח היכל ה' בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש שנאמר ופניהם קדימה ממשמע איש היכל ה' ופניהם קדמה [7] איני יודע שאחוריהם כלפי מערב מה תלמוד לומר [אחוריהם] אל היכל ה' מלמד שהיו (ו) [8] מפריעין עצמם ומתריזין עצמם כלפי מעלה וקאמר נביא מי שעשה הרעה הזאת בישראל ימות על מיטתו תסתיים דשמואל דאמר לרעה דאמרי' רבי חייא בר אבין אמר שמואל מושכני הרי היא כגולה ליוחסים מישון לא חשו לה לא משום עבדות ולא משום ממזרות אלא כהנים שהיו בה לא הקפידו על הגרושות לעולם אימא לך שמואל אמר לטובה ושמואל לטעמיה דאמר [9] המפקיר [8] עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור שנא' [7] כל עבד איש מקנת כסף עבד איש ולא עבד אשה אלא עבד שיש לו רשות לרבו עליו קרוי עבד עבד שאין לרבו רשות עליו אין קרוי עבד אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים כל ארצות בחזקת כשרות הם עומדות אמימר שרא ליה לרב הונא בר נתן למינסב איתתא מחוייתא אמר ליה רב אשי מאי דעתיך דאמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' מאיר אבל חכ"א [10] כל ארצות בחזקת כשרות הן עומדות והא בי רב כהנא לא מתני הכי ובי רב פפא לא מתני הכי ובי רב זביד לא מתני הכי אפ"ה לא קיבלה מיניה משום דשמיע ליה מרב זביד דנהרדעא ת"ר [10] ממזירי ונתיני [2] טהורים לעתיד לבא דברי ר' יוסי ר' מאיר אומר אין טהורים אמר לו ר' יוסי והלא כבר נאמר [8] וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם אמר לו ר' מאיר כשהוא אומר מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם ולא מן הממזרות אמר לו ר' יוסי כשהוא אומר אטהר אתכם הוי אומר אף מן הממזרות בשלמא לרבי מאיר היינו דכתיב [9] וישב ממזר באשדוד אלא לר' יוסי מאי וישב ממזר באשדוד כדמתרגם רב יוסף יתבון בית ישראל לרוחצן בארעהון דהוו דמו בה לנוכראין אמר רב יהודה אמר שמואל [10] הלכה כרבי יוסי אמר רב יוסף אי לאו דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הוה אתי אליהו מפיק מינן צוורני צוורני קולרין [11] ת"ר [12] גר [2] נושא ממזרת [13] דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר גר לא ישא ממזרת [7] אחד גר אחד עבד משוחרר וחלל מותרים בכהנת מ"ט דרבי יוסי חמשה קהלי כתיבי חד

לנוכראין. תרגומו של ממזר. והכי קאמר וישב העם שהיה מעוכר מגבול אדלו ונעורר בממזר באשדוד גם הוא מגבול ארץ ישראל ויהושע מלקה להם אע"פ שלא נכנסה בימיו כדכתיב (יהושע יג) אתה זקנת בא בימים והארץ נשארה הרבה מאד לרשתה וקא חשיב ואזיל ממשת סרני פלשתים העזתי והאשדודי וגו': **צוורני צוורני.** חבורות חבורות. ל"א קולרין קולרין והוא לשון מעשה בקולר של בני אדם דסוף ימות (דף קכב.): **גר נושא ממזרת.** דקסבר קהל גרים לא איקרי קהל והולד ממזר דכתיב [8] לו הלך אחר פסולו: **לא ישא ממזרת.** קסבר דקהל גרים איקרי קהל: **מוסרים בכהנת.** ואע"פ שהכהנים אסורים בגיורת ומשוחררת ותנלה דקסבר לא החמירו בהנת בשרות להנשא לפסולין לאותן שהפסול אינו מחמר עליהן כגון אלו: **ממשת קהלי כתיבי.** גבי אזהרת פסולי יוחסין לא יבא ממזר בקהל ה' (דברים כג) לא יבא לו בקהל (שם) לא יבא עמוני ומואבי בקהל (שם) לא יבא להם בקהל (שם) דור שלישי יבא להם בקהל דמצרי ואדומי (שם) וקהל דגבי פלוגא דכא (שם) לא חשיב דלאו מן פסולי יוחסין קא משתעי:

חד

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ח מהל' עבדים הל"ג [כריב יכר"ש בגיטין לט. דלריך נ"ש] סמג לאין קמ טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' סד:

ב [מיי' פי"ג מהל' מלכים הל"ג טוש"ע אה"ע סי' ב סעיף ה בהגה]:

בה ג מיי' פי"ט מהל' אישורי ביאה הל"ז סמג לאין קח טוש"ע אה"ע סי' ד סעי' כב:

בו ד מיי' שם פי"ט הלכה יא סמג שם טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' כב:

מוסף תוספות

א. [ספרש מה הוקשה לר"י] ולא נהי"א דההוא דהתם היה תלמידו של רבא והאיך יתכן שנימול ביום שמת רבי והיה תלמידו של רבא הא אמרינן ביום שמת רבי נולד רב יהודה וביום שמת רב יהודה נולד רבא וכו'. תוס' הרא"ש ועי' מהרש"א. ב. דההוא פסול הגוף. ריטב"א.

תוס' ר"י הזקן

זו דברי ר' מאיר. מתני' דתני דעלו פסולין לארץ ישראל דמשמע דאין כל ארצות בחזקת כשרות חוץ מבבל. נשא ממזרת. דלא איקרי קהל. הילכך אינהו [לא הוו בכללן] לא יבא ממזר בקהל ה'.

תורה אור השלם

1. וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְאֶל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם: קהלת א ה

2. וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יְיָ אֲשֶׁר שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים: שמואל א ג ג

3. פְּרִשָׁה צִיּוֹן בְּיָדֶיהָ אֵין מְנַחֵם לָהּ צִוָּה יְיָ לְיַעֲקֹב סְבִיבָיו צָרָיו הָיְתָה יְרוּשָׁלִַם לְנִדָּה בֵּינֵיהֶם: איכה א יז

4. וַיְהִי כַּהִנְבֹּאִי וּפְלַטְיָהוּ בֶן בְּנָיָהוּ מֵת וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וָאֶזְעַק קוֹל גָּדוֹל וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יְיָ כָּלֶה אַתָּה עֹשֶׂה אֶת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל: יחזקאל יא יג

5. וַתִּשָּׂא אֹתִי רוּחַ וַתְּבִא אֹתִי אֶל שַׁעַר בֵּית יְיָ הַקַּדְמוֹנִי הַפֹּנֶה קָדִימָה וְהִנֵּה בְּפֶתַח הַשַּׁעַר עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ וָאֶרְאֶה בְּתוֹכָם אֶת יַאֲזַנְיָה בֶן עַזּוּר וְאֶת פְּלַטְיָהוּ בֶן בְּנָיָהוּ שָׂרֵי הָעָם: יחזקאל יא א

6. וַיָּבֵא אֹתִי אֶל חֲצַר בֵּית יְיָ הַפְּנִימִית וְהִנֵּה פֶתַח הֵיכַל יְיָ בֵּין הָאוּלָם וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ כְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ אַחֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל יְיָ וּפְנֵיהֶם קֵדְמָה וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם קֵדְמָה לַשָּׁמֶשׁ: יחזקאל ח טז

7. וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת כֶּסֶף וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז יֹאכַל בּוֹ: שמות יב מד

8. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: יחזקאל לו כה 9. וַיֵּשֶׁב מִמְזַר בְּאַשְׁדּוֹד וְהִכְרִתִי גְאוֹן פְּלִשְׁתִּים: זכריה ט ו

מסורת הש"ס

(ו) יומא לח.; כ) יבמות מז: ע"ש שהיה רב. [כתש"י: אמר רב יהודה אמר רב]. ג) [כע"י: ניקוס מקתן. וע"ל ניקוס קתן. (רש"ש)]. ד) סוטה נב: יומא עז. ה) [כתש"י: פורעין מתריזין כלפי מעלה. (כע"י: כיומא ובסוכה. (שם לא הוטה בכ"מ מידיו). ו) [לעיל עא ע"ב]. ז) יבמות מח. מיר סב: ניטין לח.; ח) [לקמן עו:]. ט) תוספתא קידושין פ"ה ה"ב. י) [כתש"י: רבן]. כ) [ע' תוס' דסנהדרין עו: ד"ה שור ושם עא: יומס' עז. ומזמס מס. ד"ה הלמתא]. ל) [בס"מ ליומא קולרין]. מ) תוספתא קידושין פ"ה ה"ג [לעיל סז.]. נ) [כתש"י ודפריר טעם: והולך ממזר. וכל"ל ר"פ מדשעיא]. ס) [כרש"י שבע"ר: דהתם]. ע) [עי' תענית כ ע"ב]. פ) [בעמוד א]. צ) [כרש"י שבע"ר: לענינינו. (של מתניה דנבוכדנצר)]. ק) [בדפיר"ר וכע"ר: שהוא]. ר) [לעיל דלמרינן. (בדפיר"ר דלמ')]. ש) [ל"ל הפקרם. (בדפיר"ר הפקר)]. ת) [דברים כג. ו' יבמות עח ע"ב. ולעיל סט ע"א]. א) [ע"ש בתוס' ד"ה אמר ליה]. ב) [וע"ע תוס' בתענית כ: ד"ה אי"ל]. ג) [ובלא דש להוסיף קקונטרס].

הגהות הב"ח

(א) גב' מלמד שהיו מתריזין כלפי מטה ומפריעין עצמם כלפי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גב' כשמת רבא נולד רב אמי. הרמב"ם בהקדמת חבורו היה לו הגיגרא עד שלא מת רבא נולד רב אשי וכ"כ בגל הלמות דף יא ע"ב:

מוסף רש"י

כגון הומניא לפום נהרא. בהומניא יושב הם ומלינין לנהר פום נהרא, שהם יפראל ענייס (יבמות פז.). ממשמע שנאמר ופניהם קדמה כו'. שהיו עומדים פתח היכל דכתיב בריאה בקדמ והנה פתח היכל ה' כעשרים וחמשה איש, ולא הוה ליה למימר אלא ופניהם קדמה וממילא ידענא דאחוריהם אל היכל ה', שהיכל הוא כמערב ופתחו בכותל מזרחי (סוכה נג.). שהיו מפריעין. מגלין, ומתריזין. רע"ז. המפקיר עבדו יצא לחירות. מלהשתעבד לרבו עוד (גיטין לח.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com